

BIBELHISTORIE FOR OG VED FOLKET

Elie Königson: »La représentation d'un mystère de la Passion à Valenciennes en 1547«, 160 s. m. talr. ill. 45 F. Editions du Centre National Scientifique - 15 quai Anatole France, Paris VIIe.

I enhver teaterhistorie med en smule respekt for sig selv vil man finde mindst ét billede fra sceneopstillingen til denne teaterforestilling, der spillede i 25 dage i en lille nordøstfransk by, der dengang havde ca. 30.000 indbyggere og siden har hævdet sig ved bl. a. at stå for en større del af den franske kulproduktion.

Til gengæld har kun mere indviende set de udførlige beskrivelser af den lange forestilling, der blev nedfældet i hele to manuskripter med talrige akvareller af opstillinger, så at sige dag for dag, scene for scene. Bibliothèque Nationale de Paris beskytter naturligvis disse klenodier med største varsomhed, således må man kun være helt alene om studiet under passende bevogtning. Ikke noget med f. eks. at have sin ægtefælle eller anden ledsager med.

Men med denne kommenterende udgivelse af det væsentlige forløb i 25-dages passionsspillet, vil enhver teaterinteresseret kunne følge gangen i forestillingen fra fase til fase. Ganske vist må man undvære de nydelige farver i originalens akvareller, men til gengæld får man en nogenlunde overbevisende beskrivelse af scenegangen på den langstrakte scene, der efter behov ændredes fra dag til dag. Plus en række teater-sociologisk interessante oplysninger om økonomi, organisation etc. Ja, selv den normalkontrakt, datidens amatørskuespillere måtte skrive under på før deres medvirken. (I alt medvirkede 63 skuespillere i 169 roller i de 25 dage).

Pointen er, at selv når folket spiller for folket, gælder visse regler af mere praktisk karakter. Blandt de 15 paragraffer i »normalkontrakten« citeres følgende:

Paragraf 1: Gruppens medlemmer er forpligtet til at spille - ifølge deres ed til notaren - undtagen i tilfælde af sygdom.

Paragraf 2: Spillerne skal acceptere de roller, de får udleveret af instruktørerne og organisatorerne.

Paragraf 3: Spillerne har pligt til at møde til de fastsatte prøvetider. I modsat fald idømmes de bøder på tre »patarts«.

Paragraf 11: Uoverensstemmelser imellem spillerne klares af instruktørerne.

Paragraf 14: Ingen kan overvære forestillingen uden at betale, det gælder også spillernes koner og børn. Instruktørerne overvåger og kontrollerer eventuelle ekstraudgifter for spillerne.

Dog fik spillerne en mindre andel i overskuddet - »efter fortjeneste og investering«.

Omsætningen i de 25 dage beløb sig til i alt 5409 livres mens udgifterne blev 4179 livres efter et møntsystem, der svarer til det engelske pundsystem. Billetpriserne svingede mellem 6 »deniers« (pence) og 12 d. eller 1. sol (shilling), idet 20 s. var lig et pund (Livre). Ud fra billetindtægterne har man udregnet tilskuerantallet til ca. 140.000 eller ca. 5600 pr. dag, hvilket dog er anseeligt i en by af denne størrelsesorden. Ja, selv i København i dag, hvis man lægger de store teatres mulige tilskuerantal sammen, vil det give en ganske pæn belægning: disponibelt ca. 7-8000 pladser imod en befolkning på godt 1 million.

I Valenciennes gik hver femte indbygger tilsyneladende hver dag i teatret ved denne lejlighed, i København er der kun mulighed for, at én ud af ca. 150 overhovedet kan gå i teatret dagligt.

Men forestillingen i Valenciennes var meget lokalpatriotisk præget. Det var byens egne, der optrådte for deres medborgere i et velkendt udpluk fra bibelhistorien, der startede længe før Jesu fødsel og endte med korsfæstelse og opstandelse. Undervejs gav man sig god tid til at fortælle relevante sidehistorier om f. eks. Johannes Døberens liv fra fødsel til død, ligesom både Judas' og Herodes' skæbner belyses udfø-

ligt. Selv Maria Magdalenes tvivlsomme fortid blev behændigt flettet ind - dog naturligvis moralsk opbyggeligt som eksempel for andre faldne kvinder.

Hverken emnevalg eller sceneform - den langstrakte simultantscene med en lang række faste dekorationsopstillinger fra Himmelen (til venstre) til Helvede i den anden ende - var usædvanlig i senmiddelalderens folkelige teater. Valenciennes - forestillingen i 1547 er bare kildemæssigt belyst bedre end så mange andre. Derfor figurerer den så ofte i teaterhistorier som et standardeksempel på en middelalderscene.

Chr. Ludvigsen.

*

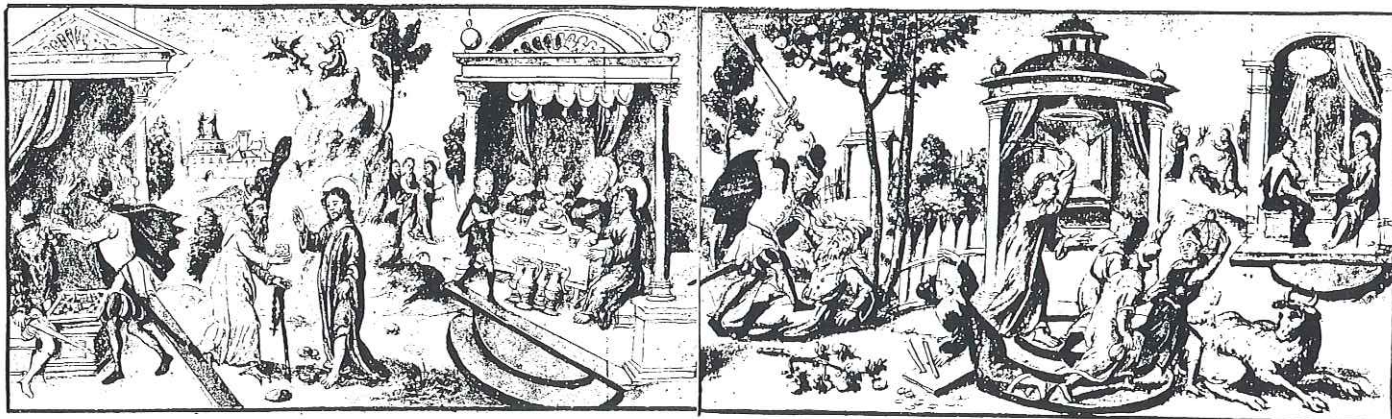
TEATERLIV UDEN FOR PARIS

Emile Copfermann: »Roger Planchon« - 317 s. plus talr. illst. ca. 25 F - La Cité Editeur - Editions L'Age d'Homme, Lausanne 1969 -.

»Théâtre Populaire« (et kollektiv af forfattere) - »Itinéraire de Roger Planchon« - 140 s. ca. 10 F - L'Arche, 86, rue Bonaparte Paris 6. - 1970.

At Frankrig ikke bare er Paris, er vel efterhånden gået op for de fleste. Men indtil afslutningen af anden verdenskrig var fransk teater næsten udelukkende et parisisk fænomen. Vist spilledes der teater her og der i provinsen i dette meget centraliserede rige, men udlændinge interesserede sig ikke for det og franskmændene heller ikke, før en trup evt. kom til hovedstaden og gjorde sig bemærket dér (det havde Molières provinstrup jo også gjort i sin tid, derfor kunne den accepteres - i Paris).

Men takket være bl. a. Copeaus grundlæggende indsats og især takket være lokale initiativer - der efterhånden også er bakket op fra centralregeringen i Paris - eksisterer et ganske spændende teaterliv uden for Paris. Vilars indsats ved sommerfestivalerne i Avignon (fra 1947) og Planchons faste teater i Lyon er kun de mest berømte. Vi kender jo også denne decentralise-

Fra Valenciennes' forestilling Den ottende dag med bl.a. fristelsen i ørkenen og uddrivelsen af kræmmerne i templet.